

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра будівельних, дорожніх машин і будівництва

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТРОЛОГІЯ І СТАНДАРТИЗАЦІЯ**

Освітньо - професійна програма «Будівництво та цивільна інженерія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво».

м. Кропивницький – 2021

ЗМІСТ

1. Загальна інформація.
2. Анотація до дисципліни.
3. Мета і завдання дисципліни (формування загальних фахових компетенцій).
4. Формат дисципліни.
5. Програмні результати навчання.
6. Обсяг дисципліни.
7. Ознаки дисципліни.
8. Пререквізити.
9. Технічне й програмне забезпечення / обладнання.
10. Політика курсу.
11. Навчально-методична карта дисципліни.
12. Система оцінювання та вимоги.
13. Рекомендована література.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни:	МЕТРОЛОГІЯ І СТАНДАРТИЗАЦІЯ METROLOGY AND STANDARDIZATION
Викладач:	Пашинський Віктор Антонович, доктор технічних наук, професор, Василенко Іван Федорович, кандидат технічних наук, доцент
Контактний телефон:	0997358691 050-156-38-25
E-mail:	pva.kntu@gmail.com vasylenko.ivan@gmail.com
Посилання на сайт дистанційного навчання	moodle.kntu.kr.ua Distance learning CNTU http://bdmb.kntu.kr.ua/DISCIPLINES.html
Консультації:	Очні консультації: згідно з графіком на сайті дистанційної освіти. Онлайн консультації: за попередньою домовленістю Viber (+380997358691) в робочі дні з 9.00 до 15.00 Очні консультації за попередньою домовленістю вівторок та четвер з 14.00 до 15.00 Онлайн консультації за попередньою домовленістю Viber (+380501563825) в робочі дні з 9.00 до 15.30

2. Анотація до дисципліни

Навчальна дисципліна "Метрологія і стандартизація" містить сукупні знання щодо метрологічного забезпечення будівництва, включаючи методи та засоби вимірювань в інженерній практиці, а також неруйнівні методи контролю якості виготовлення та випробувань конструкцій будівель і споруд; законодавчої бази метрології; статичного аналізу похибок та оцінювання невизначеності вимірювань; елементів системи якості та системи розробки і постановки продукції на виробництво; екологічної ефективності та правового регулювання стандартизації тощо.

3. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни є навчання студентів методологічним основам та конкретним методам формування якості будівельної продукції на основі контролю точності виготовлення виробів і конструкцій, забезпечення відповідності їх фізико-технічних характеристик вимогам чинних стандартів, метрологічного забезпечення контролю встановлених параметрів у процесі виготовлення будівельних матеріалів та виробів, монтажу конструкцій та зведення будівель і споруд.

Завданням вивчення дисципліни є формування компетентностей (ЗК– загальних, СК – спеціальних (фахових)):

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК04. Здатність обирати і використовувати відповідні обладнання, матеріали, інструменти та методи для проектування та реалізації технологічних процесів будівельного виробництва.

СК07. Спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у сфері архітектури та будівництва у непередбачуваних робочих контекстах.

СК08. Усвідомлення принципів проектування сельбищних територій

4 Формат дисципліни

Для денної форми навчання:

Викладання курсу передбачає для засвоєння дисципліни традиційні лекційні заняття із застосуванням електронних презентацій, поєднуючи із практичними заняттями та самостійною роботою здобувачів освіти.

Формат очний (offline / Face to face).

Для заочної форми навчання:

Під час сесії формат очний (offline / Face to face), у міжсесійний період – дистанційний (online).

5. Результати навчання

При вивченні дисципліни студент повинен набути наступні результати (програмні результати навчання (РН)):

РН01. Застосовувати основні теорії, методи та принципи математичних, природничих, соціально-гуманітарних та економічних наук, сучасні моделі, методи та програмні засоби підтримки прийняття рішень для розв'язання складних задач будівництва та цивільної інженерії.

РН04. Проектувати та реалізовувати технологічні процеси будівельного виробництва, використовуючи відповідне обладнання, матеріали, інструменти та методи.

РН06. Застосовувати сучасні інформаційні технології для розв'язання інженерних та управлінських задач будівництва та цивільної інженерії.

РН07. Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

РН09. Проектувати будівельні конструкції, будівлі, споруди, інженерні мережі та технологічні процеси будівельного виробництва, з урахуванням інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних вимог нормативної документації, часових та інших обмежень, у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля та безпеки праці.

PH11. Оцінювати відповідність проєктів принципам проєктування міських територій та об'єктів інфраструктури і міського господарства.

PH12. Мати поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач в галузі будівництва та цивільної інженерії

Набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проєктній діяльності;
- небайдуже ставлення до участі у громадських суспільних заходах, спрямованих на підтримку здорового способу життя оточуючих.

6 Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
лекції	14
практичні заняття	14
самостійна робота	62
Всього	90

7 Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна / вибіркова
2022	2	4	192 Будівництво та цивільна інженерія	3/90	2	Екзамен	Нормативна

8. Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни "Метрологія і стандартизація" значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: Вища математика; Фізика; Теорія ймовірностей; Будівельне матеріалознавство.

9 Технічне й програмне забезпечення / обладнання

Обладнання: мультимедійний проектор, ноутбук HP ProBook 4540s, штангенциркуль -2 одиниці, мікрометри - 2 одиниці, індикатори годинникового типу - 2 одиниці, індикаторний нутромір - 1 одиниця, синусна лінійка - 2 одиниці, великий інструментальний мікроскоп - 1 одиниця, молоток Кашкарова - 1 одиниця.

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачами з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією й викладачами, підготовки та оформлення (друку) навчальних матеріалів.

Програмне забезпечення Windows 7, Open Office (free), Excel 2010 (free).

10. Політика дисципліни

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Відвідування занять: Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції та практичні заняття курсу. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до початку залікової сесії.

Поведінка на заняттях:

Недопустимість: запізнь на заняття, списування та плагіату, несвоєчасного виконання поставленого завдання.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору; Положення про рубіжний контроль успішності і сесійну атестацію студентів ЦНТУ; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

11 Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) /формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Метрологія							
Тиж. 1	Тема 1. Метрологія як наука про вимірювання фізичних величин 1.1. Історія розвитку метрології та організація Державної метрологічної служби 1.2. Основні поняття та визначення 1.3. Організація метрологічного забезпечення в будівництві 1.4. Фізичні величини та принципи їх вимірювання 1.5. Загальна характеристика засобів вимірювання	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	[1, 2, 4]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь на тему, вказану викладачем.	3 бали	До модульного контролю
Тиж. 2	Вибір засобів вимірювання для безпосереднього визначення параметрів будівельних виробів і конструкцій	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Індивідуальне завдання з вихідними даними	[1, 5]	Обґрунтувати вибір вимірювальних засобів для забезпечення необхідної точності вимірювань	4 бали	Звіт до модульного контролю
Тиж. 3	Тема 2. Засоби і методи безпосередніх вимірювань параметрів будівельної продукції 2.1. Вимірювання лінійних розмірів 2.2. Вимірювання переміщень і деформацій 2.3. Геодезичні вимірювання 2.4. Вимірювання маси та сили 2.5. Повірка та сертифікація засобів вимірювальної техніки	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	[1, 2]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготуватися до практичних занять.	3 бали	До початку 4 тижня
Тиж. 4	Статистичний аналіз точності розмірів будівельних виробів і конструкцій	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Індивідуальне завдання з вихідними	[3, 5]	Виконати статистичну обробку розмірів виробу та зробити висновок щодо відповідності вимогам	4 бали	Звіт до модульного контролю

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (<i>розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю</i>)	Форма діяльності (заняття) /формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
			даними		стандарту.		
Тиж. 5	Тема 3. Засоби і методи непрямих вимірювань технічних характеристик будівельної продукції 3.1. Визначення технічних характеристик будівельних матеріалів 3.2. Визначення теплових характеристик матеріалів, виробів і конструкцій 3.3. Неруйнівні методи випробувань будівельних матеріалів і конструкцій 3.4. Випробування будівельних конструкцій та виробів 3.5. Візуальне оцінювання якості будівельних виробів і конструкцій	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	[1, 3, 6, 11]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготуватися до практичних занять.	3 бали	До початку 6 тижня
Тиж. 6	Статистичний аналіз і нормування міцності бетону при стиску	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Індивідуальне завдання з вихідними даними	[3, 5]	Шляхом статистичної обробки результатів випробувань визначити марку та клас міцності бетону.	4 бали	Звіт до модульного контролю
Тиж. 7	Тема 4. Аналіз точності результатів вимірювання 4.1. Похибки та невизначеність вимірювань, їх класифікація та принципи оцінювання 4.2. Методи статистичної обробки результатів вимірювань 4.3. Оцінювання невизначеності результатів безпосередніх і непрямих вимірювань 4.4. Вибір засобів вимірювання за критерієм точності результату 4.5. Оцінювання якості будівельних матеріалів, виробів і конструкцій за результатами статистичного аналізу їх параметрів	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	[1, 3, 6, 11]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати ся до практичних занять.	3 бали	До початку 6 тижня

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) /формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Тиж. 8	Аналіз точності непрямих вимірювань технічних характеристик будівельних матеріалів і виробів	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Індивідуальне завдання з вихідними даними	[1, 3, 5, 6, 11]	Оцінити точність визначення характеристик будівельних матеріалів та виробів непрямыми методами при використанні різних засобів вимірювання.	6 балів	Звіт до модульного контролю
Змістовий модуль 2. Стандартизація							
Тиж. 9	Тема 5. Система стандартизації продукції 5.1. Історія та загальні принципи стандартизації продукції 5.2. Системи стандартизації в Україні 5.3. Зміст і порядок розроблення стандартів 5.4. Сертифікація продукції в Україні 5.5. Міжнародна система стандартизації, оцінки відповідності та сертифікації продукції	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	[1, 2, 15, 16]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготувати доповідь на тему, визначену викладачем.	3 бали	До початку 10 тижня
Тиж. 10	Визначення вимог до якості будівельних матеріалів і виробів за ТУ на будівельну продукцію та вимог до будівель і будівельних конструкцій за ДБН	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Індивідуальне завдання, необхідні норми	[5, 14, 16], необхідні ДБН і ДСТУ	За відповідними ТУ чи ДБН встановити вимоги до матеріалів, виробів, конструкцій чи будівель, вказаних у завданні.	5 балів	Звіт до модульного контролю
Тиж. 11	Тема 6. Стандартизація в будівельній галузі 6.1. Система стандартів у галузі будівництва 6.2. Державні стандарти України на будівельну продукцію 6.3. Державні будівельні норми України 6.4. Особливості стандартизації та нормування в будівельній галузі 6.5. Європейська система нормативних документів у галузі будівництва	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	[1, 2, 4, 13, 14]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Підготуватися до практичних занять.	3 бали	До початку 12 тижня

Тиждень, дата, години	Тема, основні питання (розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)	Форма діяльності (заняття) /формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання, години	Вага оцінки	Термін виконання
Тиж. 12	Розроблення програм випробувань будівельних матеріалів та виробів згідно з вимогами ДСТУ	Практичне заняття / <i>Face to face</i>	Індивідуальне завдання, необхідні ДСТУ	[1, 5, 7, 11] необхідні ДБН і ДСТУ	Обрати стандартні методи випробувань, необхідне обладнання та засоби вимірювання, описати послідовність проведення випробувань.	6 балів	Звіт до модульного контролю
Тиж. 13	Тема 7. Управління якістю в будівництві 7.1. Принципи та методи забезпечення якості будівельної продукції 7.2. Організація контролю якості будівельної продукції 7.3. Види і методи контролю якості продукції 7.4. Системи управління якістю продукції 7.5. Нормативне забезпечення систем управління якістю продукції	Лекція / <i>Face to face</i>	Конспект лекцій / презентація	[1, 4, 18, 21]	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал. Оформити підготовлені доповіді та підготуватися до їх обговорення.	3 бали	Самостійна робота до 2 тижня
Тиж. 14	Модульний контроль і підведення підсумків практичних занять,	Контрольна робота <i>Face to face</i>	Результати поточного і модульного оцінювання		Виконання контрольної роботи, відпрацювання незарахованих тем, вибіркове заслуховування підготовлених доповідей.		

12 Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, рубіжний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль. Форма підсумкового контролю: екзамен.

Контроль знань та умінь здобувачів освіти (поточний і підсумковий) з дисципліни «Метрологія і стандартизація» здійснюється згідно з кредитно-трансферною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої відводиться 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен) - 40 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за усіма видами навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний; загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті.

Оцінку «відмінно» (90-100 балів, A) заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання в нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку "добре" (82-89 балів, B) - заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, у тому числі застосовує його на практиці, має системні знання достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження

вивченого матеріалу.

Оцінку «добре» (74-81 бал, C) заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмний матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

Оцінку "задовільно" (64-73 бали, D) - заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку "задовільно" (60-63 бали, E) - заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмним матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- знання мають репродуктивний характер, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії.

Оцінка "незадовільно" (35-59 балів, FX) - виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмного матеріалу;
- допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку "незадовільно" (35 балів, F) - виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Підсумкова (загальна оцінка) курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни та виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу

навчальної роботи, для оцінювання якої відводиться 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни "Метрологія і стандартизація"

Поточне оцінювання та самостійна робота																Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1									Змістовий модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Разом ЗМ1	T9	T10	T11	T12	T13	T14 (КР)	Разом ЗМ2	40	100
3	4	3	4	3	4	3	6	30	3	5	3	6	3	10	30		

Примітка: T1, T2,...,T14 – тижні навчання, ЗК1, ЗК2- підсумковий змістовий контроль

13 Рекомендована література

Базова

1. Гара О.А. Основи метрології і стандартизації в будівництві [Навчальний посібник] / О. А. Гара. – Одеса: ПОЛІГРАФ, 2016. – 256 с .Режим доступу: <http://mx.ogasa.org.ua/handle/123456789/3845>
2. Метрологія і стандартизація. Конспект лекцій (для студентів 2 - 4 курсів денної і заочної форм навчання за напрямом підготовки 0921 – «Будівництво»). Авт.: Є.С.Седишев. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 84 с. Режим доступу: <https://eprints.kname.edu.ua/47159/1/2017%202%D0%9B%D0%84%D0%A1%D0%A1%D1%94%D0%B4%D0%B8%D1%88%D0%B5%D0%B2.%D0%9C%D0%B5%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%202017.pdf>
3. Статистичні методи в інженерних дослідженнях. Навчальний посібник для здобувачів вищої освіти з інженерних спеціальностей. / В.А. Пашинський: – Кропивницький: ЦНТУ, 2020. – 106 с. Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10108>
4. Метрологія і стандартизація. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів освіти усіх форм навчання за спеціальністю 192 – Будівництво та цивільна інженерія. / [уклад. : В. А. Пашинський] ; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. будівельних, дорожніх машин і будівництва. - Кропивницький : ЦНТУ, 2022. - 33 с. Режим доступу:
5. Метрологія і стандартизація. Методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів освіти усіх форм навчання за спеціальністю 192 – Будівництво та цивільна інженерія. / [уклад. : В. А. Пашинський] ; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. будівельних, дорожніх машин і будівництва. - Кропивницький : ЦНТУ, 2022. - 33 с. Режим доступу:

Допоміжна

6. Поджаренко В. О., Васілевський О. М., Кучерук В. Ю. Опрацювання результатів вимірювань на основі концепції невизначеності. Навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2008. – 128 с. Режим доступу: https://www.researchgate.net/profile/Oleksandr-Vasilevskyi/publication/303252530_Opracuvanna_rezultativ_vimiruvan_na_osnovi_koncepcii_neviznachenosti/links/573a094c08ae9f741b2c9d78/Opracuvanna-rezultativ-vimiruvan-na-osnovi-koncepcii-neviznachenosti.pdf
7. Пашинський В.А., Сідей В.М. Вибір засобів вимірювань для дослідження технічних характеристик будівельних матеріалів // Бетон і железобетон в Україні. – 2013. – № 3 (73). – с. 15-17.

8. Пашинський В.А., Довженко О.О., Рудченко В.І. Методика статистичного аналізу точності та ефективності розрахунків шпонкових з'єднань // Ресурсоекономні матеріали, конструкції, будівлі та споруди : Збірник наукових праць.– Рівне, 2015. – Випуск 30. – С. 210–217. Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7774>
9. Пашинський М.В. Точність оцінювання розрахункових значень кліматичних навантажень / М.В. Пашинський // Modern engineering and innovative technologies issue 2 vol. 2, November 2017 p. – С. 113-117. Режим доступу: <https://www.sworld.com.ua/index.php/g117-13/29739-g117-020>
10. Досвід розрахунково-експериментального оцінювання енергетичних показників будівлі школи / В.А.Настоящий, В.А. Пашинський, М.В. Пашинський, С.О. Джирма // Ресурсоекономні матеріали, конструкції, будівлі та споруди : Збірник наукових праць.– Рівне, 2020. – Випуск 38. – С. 331–338. Режим доступу: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/9723>
11. Пашинський В.А., Пашинський М.В., Дарієнко В.В. Метрологічне забезпечення контролю технічних характеристик будівельних матеріалів і виробів // Центральноукраїнський науковий вісник. Технічні науки. Вип. 1(32). Кропивницький: ЦНТУ. 2021. – С 235-243.

Нормативні документи

12. "Про будівельні норми" ВР України, Закон України від 2009.11.05 № 1704-VI
13. ДБН А.1.1-1-2009 Система нормування та стандартизації у будівництві. Основні положення. К.: 2013. – 13 с.
14. ДБН А.1.1-2-93. Система стандартизації та нормування в будівництві. Порядок розробки, вимоги, до побудови, викладу та оформлення нормативних документів. К.: 1993. – 16 с.
15. ДСТУ 1.1 2001 Національна стандартизація. Стандартизація та суміжні види діяльності. Терміни та визначення основних понять
16. ДСТУ 1.2:2003 Правила розроблення національних нормативних документів
17. ДСТУ ISO 9000:2007 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів (ISO 9000:2005, IDT).
18. ДСТУ ISO 9001-2009 Системи управління якістю. Вимоги (ISO 9009:2000, IDT)
19. ДСТУ ISO 10012:2005 Системи керування вимірюванням. Вимоги до процесів вимірювання та вимірювального обладнання (ISO 10012:2003, IDT)
20. ДСТУ ISO/TR 10017:2005 Настанови щодо застосування статистичних методів згідно з ISO 9001:2000 (ISO/TR 10017:2003, IDT)
21. ДСТУ ISO/IEC 17000:2007 Оцінювання відповідності. Словник термінів і загальні принципи (ISO/IEC 17000:2004, IDT).

Інформаційні ресурси.

22. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>.
23. Кабінет Міністрів України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>
24. Нормативно-правові акти у галузі будівництва: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.asdev.com.ua/dndiasb/zakonodavstvo-ta-normativni-dokument.html>
25. Портал Державних Будівельних Норм України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/1>

Періодичні видання:

1. "Будівництво України
2. "Вісник інженерної академії України"
3. "Наука та інновації"